

Swedish Incubators & Science Parks

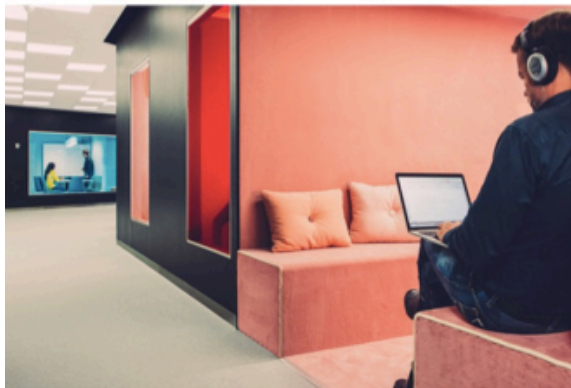
remissvar angående

Entreprenörskap i det tjugoförsta århundradet (SOU 2016:72)

(N2016/06470/FF)

Till Näringsdepartementet

Stockholm 2017-01-31

Remissvar av betänkande "Entreprenörskap i det tjugoförsta århundradet (SOU 2016:72)"

Swedish Incubators & Science Parks (SISP) har inbjudits att inkomma med remissvar till "Entreprenörskap i det tjugoförsta århundradet (SOU 2016:72)" (N2016/06470/FF).

Swedish Incubators & Science Parks (SISP) är en ideell medlemsförening som företräder ett heltäckande nationellt nätverk av 31 science parks (forsknings-/teknikparker) och 43 företagsinkubatorer. I dessa högskolenära innovationsmiljöer erbjuds kunskapsintensiva, tillväxtorienterade företag affärsutvecklingsstöd, innovationsprojekt, kluster och nätverk till finansiering. Sedan 30 år har tusentals kunskapsintensiva företag utvecklas här och idag finns ungefär 5000 företag i SISP-medlemmarnas miljöer. Senaste tio åren har inkubatorerna möjliggjort för 4500 entreprenörer att snabbare starta nya innovativa tillväxtföretag, av vilka totalt hela 80 % fortfarande är aktiva.

Vidare driver SISPs medlemmar flera av Sveriges affärsängelnätverk och ett 15-tal lokalt och regionalt verksamma såddkapitalfonder.

SISP uppskattar regeringens ambition att förbättra och utveckla innovations- och entreprenörskapsklimatet i Sverige. Utredarens rapport rimmar väl med uppdraget och vi upplever rapporten i sin helhet som mycket relevant och beaktansvärd. Vi väljer att i vårt remissvar fokusera på de områden där vi och våra medlemmar har relevant erfarenhet och möjlighet att bidra till en positiv utveckling.

En generell kommentar är att SISPs etablerade struktur av högskolenära innovationsmiljöer och utvecklingsorganisationer som idag är centrala noder i regionala innovationssystem i betydlig högre grad kan och bör användas av nationella intressen, för samverkan och nyttiggörande av investeringar i forskning och utbildning, för regional utveckling samt för ökat handelsfrämjande export och investeringar. Detta kräver högre grad av långsiktig, nationell medfinansiering av dessa högskolenära innovationsmiljöer och samverkansplattformar samt högre nyttjande av dessa i betydligt större del av nationella initiativ. Stor potential mer entreprenörskap, konkurrenskraftig näringslivsutveckling och fler jobb finns.

Våra kommentarer presenteras nedan i anslutning till dispositionen i rapporten och, om tillämpligt, med referens till aktuellt kapitel.

SISPs kommentarer på utredningen

I detta avsnitt kommenterar vi de av utredarens förslag som berör våra medlemmars verksamhet och där vi har särskild insikt i frågeställningarna. Vi hänvisar till avsnitt i utredningen där förslag nämns när tillämpligt. SISP deltar gärna i kommande arbete kring analys, diskussion, konkretisering samt planering av förslag till insatser.

2.2 Effekter av globalisering och tekniksprång

SISP delar utredningens bedömning om att den tekniska utvecklingen måste bejakas och att Sverige bör agera offensivt för att bli en spjutspets i den digitala ekonomin. I detta sammanhang vill vi också belysa att en mycket stor del av de nya teknikdrivna företag som växer fram i Sverige uppstår i direkt, eller indirekt, anslutning till högskolenära innovationsmiljöer med inkubatorer och science parks. Mer kommentarer angående detta ges till kapitel 5.8.

SISP delar analysen att det fördjupad teknikanvändning i befintliga företag ska välkomnas. Dessa bolag saknar ofta kanaler till specialiserade småbolag (exempelvis startups) eller högskolenära kunskapsmiljöer. Detta är en fråga som nu adresseras inom SISP och dess medlemmar, då allt fler befintliga företag uttrycker önskemål om att få konkret hjälp att matchas ihop med uppstartsföretag och högskolenära kompetens. SISP ser gärna riktade insatser mot befintliga företag inom detta område och är gärna behjälpliga med att diskutera både upplägg och genomförande.

3.2 Företrädaransvaret förhindrar andra chanser och försvårar styrelserekryteringar

Detta är en mycket relevant slutsats i utredningen. Inom våra inkubatorer ser vi att behovet av extern erfarenhet och kompetens är som störst i små nystartade bolag, men företrädaransvaret gör det svårt att rekrytera den typen av kompetenta personer till styrelserna i mindre företag. Vi välkomnar förslaget om att utreda hur en ny utformning av skatterättsligt företrädaransvar skulle kunna se ut.

4.5.8 Öka användningen av offentlig upphandling för att lösa samhällets utmaningar och stimulera innovation

Vi ser ett ökande behov från offentliga aktörer, inte minst på regional nivå, att finna lösningar på samhällsutmaningar genom att samverka med andra aktörer för att hitta innovativa lösningar. Science parks och inkubatorer är neutrala och icke vinstdrivande aktörer som har en förankring i både näringslivet, akademien och det offentliga. Vi ser att allt fler offentliga aktörer använder sig av våra medlemmar som plattform och facilitatorer av innovationsprocesser, där offentlig upphandling av innovation är ett viktigt instrument. SISP arbetar exempelvis som expert och partner i utförandet av innovativa processer och metoder i samband med Energimyndighetens plattform för facilitering av innovationsupphandling.

4.5.9 Komplettera funktions- och innovationsupphandling med innovationstävlingar och crowd-sourcing

Även detta ser vi positivt på, dock med viss reservation. Innovationstävlingar är en av flera metoder som SISP och dess medlemmar använder för att facilitera innovation kopplat till samhällsutmaningar. Samarbetet med Energimyndigheten och den kommande satsningen "A challenge from Sweden" är ett bra exempel på hur SISP regionala medlemmar samverkar med regionala och nationella intressenter för att driva globala innovationstävlingar. Vi vill dock betona att denna typ av processer kräver specifika kompetenser och ställer krav på operativ genomförandekraft – samt att idéidentifiering kan kopplas till marknadsorienterad affärsutveckling, exempelvis från inkubatorer. Att endast identifiera idéer löser inte de större behoven och det finns nu en allt viktigare funktion hos det marknadskompletterande innovationsstödssystemet att facilitera behovsformulering, identifiering, urval, utveckling samt implementeringsstöd hos behovsägare.

5.4.2 Initiativ för ökad samverkan mellan aktörer

SISP instämmer i att mängden företagsfrämjande aktörer är för stor och för fragmenterad samt svår att överblicka. Inte minst för att det finns olika dimensioner – regionalt, nationellt och internationellt respektive branscher och områden. Därför ser vi från SISP sida att det är viktigt att bejaka och från nationellt håll prioritera de strukturer som är förhållandevis konsistenta i sin natur, beständiga och förankrade och prioriterade regionalt. Detta är fallet när det gäller inkubatorer och science parks, som till sin natur är regionalt prioriterade innovationsnoder med nationell samordning och samverkan via SISP. Vi anser att SISP och dess medlemmar bör kunna användas i än högre grad för att stimulera samordning på framförallt regional och nationell nivå. Detta gäller inte minst samordning inom det högskolenära innovationssystemet med närheten till innovationskontor och akademi. Slutligen anser vi också att science parks i högre grad bör användas som plattformar för genomförande av regional och nationell smart specialisering, såsom också den EU-anknutna S3-smart specialiseringsplattformen förespråkar¹.

5.6.1 Öka konkurrensutsättningen av universitets- och högskoleforskning

SISP anser att det är bra med tydligare samverkanskriterium och att koppla ekonomiska incitament för att stimulera akademins samverkan med omgivningen.

Vi bedömer också att lärosätenas frihetsgrader över organisering av det högskolenära innovationsstödssystemet bör öka.

5.8.5 Skapa incitament för campus-baserade "kluster"

Det är mycket viktigt att akademins samverkanskriterium inte definieras som en "inifrån-och-ut" funktion baserad enbart på det enskilda universitetet eller högskolan. En central del i samverkan är att fånga upp behov och möjligheter från marknaden och då blir det mycket viktigt att även kunna agera "utifrån-och-in". I dagens globala värld är det dessutom inte bara en fråga om regional samverkan, utan i ännu högre grad nationell och internationell samverkan utifrån ett värdekedjesperspektiv. I skenet av detta anser SISP att

¹ <http://s3plattform.jrc.ec.europa.eu/science-parks>

när det gäller nyttiggörande av akademisk kunskap är det viktigt att inte ensidigt fokusera på innovationskontoren, utan det är i samspel mellan innovationskontor, holdingbolag, inkubatorer och science parks som riktigt effektiv samverkan kan uppstå mellan akademi och dess omvärld. Sverige bör se detta nätverk av operativa aktörer som en samlad nationell plattform för samverkan mellan akademi och näringsliv, regionalt och nationellt samt gentemot internationella aktörer.

Science parks är per definition campus-baserade "kluster" med fysiska mötesplatser och kontor, företagsnätverk och kluster samt affärsutveckling och innovationsfacilitering - och i linje med ovanstående resonemang bör science parks lyftas fram som en central resurs både regionalt och nationellt, med samma betydelse för Sveriges högskolenära innovationssystem som innovationskontor och inkubatorer.

Vi bedömer att bästa sättet att snabbt effektivisera detta system vore att; 1. Stimulera samverkan mellan innovationskontor, holdingbolag, inkubatorer och science parks, 2. Dubbla nationella inkubatorprogrammets finansiering till 150 Mkr årligen, samt 3. Inrätta ett nationellt science park-program om 175 Mkr med fokus på attraktiva innovationsmiljöer, samverkan, öppen innovation-förmåga samt konkret mottagarkapacitet för internationella investeringar och talanger.

5.8.6 Öppna lärosätenas innovationsrådgivning i tidiga skeden för flera

I linje med ovanstående resonemang är även detta en viktig slutsats där det är viktigt att utnyttja science parks och inkubatorer och dess samverkan med innovationskontor.

5.8.7 Erbjud operativt stöd för användning av fysisk infrastruktur

Rätt paketerat är detta ett mycket värdefullt erbjudande till mindre kunskapsintensiva företag som behöver tillgång till denna typ av infrastruktur. Även här anser vi att det är mycket viktigt att inte isolera dessa resurser till den akademiska miljön, utan att använda inkubatorerna och science parkerna som naturliga intermediärer för att göra dessa miljöer tillgängliga för företag samt kombinera fysisk infrastruktur med affärsutvecklingsstöd och nätverk. Vi ser många exempel hos våra medlemmar då detta resulterat i en betydligt större tillgänglighet av resurserna än tidigare.

6.2.1 Information och rådgivning

Vi delar åsikten att det är viktigt med väl koordinerade rådgivnings- och stödsatser. Rådgivning leder till en bättre diagnos av företagets behov och insatsen kan då levereras på ett mer träffsäkert sätt. I linje med ovanstående resonemang anser vi att det är viktigt att dels stävja fragmenteringen och mångfalden av rådgivande aktörer och dels stimulera samverkan på operativ nivå. Inkubatorerna har lång erfarenhet och Sveriges mest kvalificerad, kravställande och samlade affärsutveckling. Utveckling och samverkan sker löpande och potential är stor att kraftsamla på och nyttja inkubatorerna mer.

6.2.5 Samverkansaktiviteter

SISP vill i detta sammanhang betona vikten av att få till samverkan på den operativa nivån. Till syvende og sidst är det personer ute i operatörsleden som skapar resultat och vi anser att det är viktigt att det satsas medel på beständiga organisationer som dels kan tillgodogöra sig en kontinuerlig lärandeprocess och således öka sin effektivitet över tid, och dels finns representerade i en struktur som finns tillgänglig över hela landet och med möjlighet till nationell samordning. Därför bör exempelvis samverkansplattformar och kluster i så stor utsträckning som möjlighet kopplas till existerande innovationsmiljöer, så som science parks.

6.5 Brister i samordning av statens resurser

6.5.1 Samordning mellan nationella aktörer

6.5.2 Samordning med regionala aktörer

SISP delar denna analys till stora delar. Vi vill även här betona den unika roll som SISP och dess medlemmar har i detta sammanhang. Science parks och inkubatorer är dels centrala noder runt om i Sveriges regionala innovationssystem, men utgör också genom SISP en samlad nationell struktur. Det finns en mycket stor potential till samordningsvinster och effektivisering i att fortsätta utveckla denna struktur och dess samverkan med högskolor och universitet och dess övriga innovationsstödssystem såsom innovationskontor och holdingbolag.

Som en konsekvens av detta anser SISP att det är viktigt att det från nationellt håll frigörs ytterligare resurser för medfinansiering av inkubatorer, och nya resurser för att finansiera science parks, som idag helt saknar nationell finansiering och ofta lider av underkritiska resurser.

Utnyttja att inkubatorer och science parks är regionalt förankrade och prioriterade innovationsmiljöer som genom SISP kan agera som en nationell plattform. Här finns det stora möjligheter till samordning, synergier och effektivisering. Detta ger också möjligheter till en mer samordnad återrapportering och uppföljning på både kort och lång sikt.

Vi anser att en långsiktig medfinansiering av en grundläggande regional struktur är ett nödvändigt villkor för effektivt och hållbart genomförande av nationella program och uppdrag på regional nivå.

6.8 Mot ett effektivare främjarsystem

6.8.1 Förbättra den nationella koordineringen och tydligöra den regionala rollen

SISP bejakar förslaget om ett tydligt samordningsansvar till Näringsdepartementet för främjandeinsatser. Det är också viktigt att förutsättningarna för regionalt genomförande av nationella uppdrag tydliggörs, samt att de regionala erbjudandena och förmågorna kopplas till nationella främjandet av export respektive utländska investeringar.

Vi vill även här betona hur viktigt det är att säkerställa operativ genomförandekraft och leveranskapacitet ute i regionerna. SISP anser att det är mycket viktigt att resurserna läggs på kontinuerliga verksamheter snarare än tidsbegränsade projekt och temporära projektorganisationer. Science parks och inkubatorer arbetar kundfokuserat och långsiktigt med verksamhetsutveckling, kvalitetssäkring och uppföljning samt ger möjlighet till långsiktig uppföljning av effekter.

Avslutningsvis vill vi i detta sammanhang lyfta fram satsningarna genom Vinnovas projekt *Inkubatorsexcellens* respektive *Innovationsexcellens* som goda exempel på hur SISP och dess medlemmar arbetar kontinuerligt för att öka effektiviteten i dess verksamheter och samverkan och därmed bidra till att det skapas fler växande konkurrenskraftiga företag i Sverige. Vi vill också nämna regeringsuppdraget Born Global där SISP är en del av Business Swedens uppdrag att utveckla export- och investeringsfrämjande för innovativa företag. Slutligen kommer Tillväxtverkets nyligen tagna beslut om att ge SISP verksamhetsbidrag för att tillsammans med FUHS utveckla och stimulera samverkan mellan innovationskontor, holdingbolag, inkubatorer och science parks. Staten har nu en stor möjlighet att nyttja dessa redan befintliga förmågor för mer innovation, regional utveckling, tillväxt och jobbskapande!

Baserat på våra erfarenheter och lärdomar ser vi med tillförsikt fram emot att även fortsättningsvis få delta i den nationella dialogen om hur vi kan fortsätta utveckla och effektivisera det svenska innovations- och entreprenörsklimatet.

Stockholm 31 januari 2017

SISP genom
Magnus Lundin, vd Swedish Incubators & Science Parks

Kontaktuppgifter

Magnus Lundin, VD
magnus.lundin@sisp.se

Swedish Incubators & Science Parks

Mäster Samuelsgatan 60, plan 9
11121 Stockholm

